

NYÍLÁSZÁRÓK CE JELÖLÉSE ÉS A FORGALOMBA HOZATAL DOKUMENTUMAI

A nyílászárókra vonatkozó előírásokat a közelmúltig magyar követelményszabványok tartalmazták. A külső homlokzati ablakok, erkélyajtók, tetőablakok és bejárati ajtók megfelelés igazolásának alapja azonban a 2006-ban megjelent MSZ EN 14351-1:2006 számú európai termékszabvány [7] lett, mely 2010. január 31-ét követően a termékek CE-jelölésének a műszaki alapját képezi.

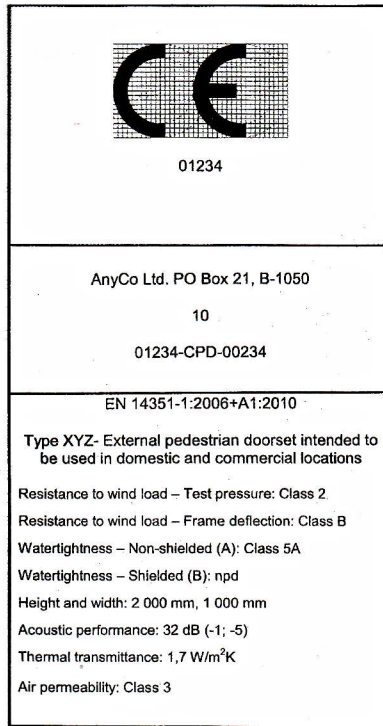
A megfelelés igazolását ma már a szállító megfelelési nyilatkozata és a terméken elhelyezett CE-jelölés képezi.

MI IS AZ A CE JELÖLÉS, MI A TARTALMA ÉS FELTÜNTETÉSÉNEK JELENTŐSÉGE?

A **CE-jelölés** az EU ún. új megközelítésű irányelvei, direktívái szerinti megfelelés jelölés. A „Conformité Européenne” kifejezés kezdőbetűiből származik, és azt jelenti, hogy a termék megfelel a direktívák alapvető védelmi követelményeinek, így vélelmezhetően a biztonsághoz fűződő közérdeknek is.

A CE-jelölés feltüntetése azért fontos, mert e jelölés nélkül az EU-ban számos műszaki terméket nem szabad forgalomba hozni, vagy bevinni. A CE jelöléssel a gyártó világossá teszi, hogy a vonatkozó direktíva követelményeit betartotta, az előírt konformitási eljárást lefolytatta, tehát a termék megfelel minden követelménynek, amely a gyártót a termékkel kapcsolatban terheli. A termékkel kapcsolatos mintaként lásd az 1. képet.

A CE-jelölés azonban csak az EU követelményeinek (direktíváinak) való megfelelést igazolja, nem megkülönböztető minőségi jel és nem a vásárlók tájékoztatására szolgál. Feltüntetése az új megközelítésű direktívák hatálya alá tartozó termékeken kötelező, a CE jelölés nem a marketing eszköze. Jelenleg mintegy húsz új megközelítésű direktívát adtak ki, ezek túlnyomó részét nemzeti jogszabályként már hazánkban is bevezették. Ilyen szabályozás van az építési termékekre [1], villamosági termékekre, gépekre, gázkészülékekre, játékokra, stb.



1. kép Bejárati ajtó CE jelölés mintája a vonatkozó termékszabvány módosítás [8] ZA mellékletében

A CE-jelölés alapvetően a hatóságok számára szól. Ha a terméken feltüntették a CE-jelölést az EU és a hazai vám-, piac- és más felügyeleti hatóságok kötelesek vélelmezni, hogy a direktívák védelmi és más alapvető előírásait a szállító betartotta, ezért a termék az EU és hazánk területén szabadon forgalmazható. Piacellenőrzés során a hatóság kérheti a CE-jelölés megalapozottságának bizonyítását, az előírt tartalmú megfelelés igazolást és a műszaki dokumentációt.

A CE-jelölés feltüntetésének feltétele, hogy a termékre vonatkozó valamennyi direktíva előírásai szerinti megfelelés-értékelési eljárásokat pozitív eredménnyel végezzék el, amelyről hatósági ellenőrzés céljából álljon rendelkezésre részletes, előírt tartalmú műszaki dokumentáció. A termék feleljen meg a direktívák alapvető követelményeinek és elsősorban a hatóságok számára erről a megfelelésről joghatályos, előírt tartalmú szállítói megfelelési nyilatkozatot, – egyes termékeknél megfelelési tanúsítványt is, – állítsanak ki. A megfelelési nyilatkozat helyességéért a gyártó felelős.

Ha nem használják a CE-jelölést (a jelölési kötelezettség alá eső termék nincs meg-

jelölve, vagy a jelölés nem megfelelő) a forgalomba hozatal nemzeti és EU-s törvényekbe ütközik. Ennek következménye lehet a forgalomból való kivonás, pénzbüntetés és büntetőjogi felelősségre vonás is.

SZÜKSÉGES FORGALOMBA HOZATALI DOKUMENTUMOK

Még a nyilatkozat formája, fajtája sem olyan egyértelmű a gyártók számára. Általában a gyártó, szállító nyilatkozata annak igazolásához kell, hogy a szállított termék tulajdonságai megegyeznek a bevizsgált termék tulajdonságaival. Minőségbiztosítási rendszert tanúsító, vagy az üzemi gyártásellenőrzési igazolás kellhet azért, hogy mindezt el is lehessen hinni, illetve hogy a gyártó igazolni tudja, hogy a tulajdonságok állandóak.

A szállítói megfelelési nyilatkozat a magyar piacra szánt termékek esetén.

A laboratóriumi vizsgálati eredmények, szabványossági vizsgálatok alapján a gyártó nevében kiállított bizonyítvány, amely azt hivatott tanúsítani, hogy a termék mindegyike megegyezik a típus tanúsítványban szereplő termék tulajdonságaival.

A vonatkozó 3/2003. (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet [5] 5. számú melléklet 2. pontja szerint kötelezően fel kell tüntetni:

- A gyártó nevét, azonosító jelét (márka-jelét) és címét
- A termék rendeltetési célját és azonosításához szükséges adatait. A gyártás dátumát, a termék típusát.
- Azon szervezetek megnevezését, azonosítási számát, amelyek tanúsítványai alapján a megfelelési nyilatkozat kiadásra került;
- Azon műszaki specifikációk (szabvány vagy más műszaki előírás, követelmény) felsorolását, amelyeknek az építési termék vizsgálaton igazoltan megfelel;
- A megfelelési nyilatkozat érvényességi idejét (kötelező megfelelési (szavatossági) idő);
- A szállító, gyártó megfelelés igazolás aláírására felhatalmazott képviselőjének (egyszemélyi felelős) nevét és beosztását;
- A megfelelési nyilatkozat azonosító számát, a kiállítás dátumát, a kiállító cégszerű aláírását.

Ez a megnevezése a belsőtéri ajtók magyar követelményekre, Építőipari Műszaki Engedélyre alapozott nyilatkozatának.

Az EK-megfelelőségi nyilatkozat az összeurópai piacra szánt termékek esetén, Európai Közösségi nyilatkozatnak (EK nyilatkozat) vagy konformitási nyilatkozatnak szokták fordítani angolból.
A szállítói megfelelőségi nyilatkozatnál leírtakon túlmenően tartalmazza:

- a CE grafikat és a
- CE jelölés tartalmi elemeit.

Ezt a megnevezést kell alkalmazni, mondja ki egy irányadó irat [2], ha van a termékre harmonizált szabvány. Tehát a homlokzati ablakok, erkélyajtók tetőablakok és bejárati ajtók esetében ez a változat készíthető.

Építési termékre vonatkozó nyilatkozatot minden esetben a termékkel együtt kell átadni a vásárlónak, és ezt a kötelező megfelelőségi idő végéig nyilván kell tartani.

Az ablakokra, ajtókra vonatkozó termék-szabvány [7], mint műszaki specifikáció 8. fejezete szerint a gyártónak megfelelő tájékoztatást kell szolgáltatnia a termékének nyomon követhetősége érdekében, kapcsolatot biztosítva a termék, a gyártó és a gyártás között. Ezt a tájékoztatást vagy egy termékcímkén, vagy egy részletes kísérő dokumentációban, vagy a gyártó által közzétett műszaki leírásban kell elhelyezni.

A nyomon követhetőséget úgy is lehet biztosítani, hogy a konkrét terméktétel azonosítóját feltünteti a gyártó az ellenőrzési dokumentumban és az EK nyilatkozaton is, ez a megfelelőségi nyilatkozat azonosító száma.

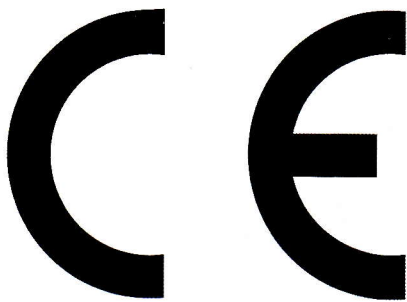
A CE megfelelőségi jelölés (címke).

Tartalmi követelményei a vonatkozó 3/2003. (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet [5] 6. számú melléklet szerint:

- A grafikai jelölés magassága nem lehet kevesebb, mint 5 mm. Lásd a 2. képet
- A gyártó neve vagy azonosító jelölése;
- Azokat a gyártási (típus) számokat, amelyek a termék (szállítmány) azonosíthatóságát lehetővé teszik (ha a műszaki specifikációban előírták);
- A gyártási év utolsó két számjegyét;
- Az ellenőrző (vizsgáló) szervezet azonosító jelét;
- A megfelelőségi tanúsítvány (vizsgálati jelentés, jegyzőkönyv) számát.

Használati útmutató.

Minimális tartalmi elemek a termékszabvány [7], 6. fejezete szerint.



2. kép CE-jelölés grafikai szimbólum a Bizottság 1993. július 22-i 93/68/EGK irányelve szerint

- tárolás és kezelés,
- beépítési követelmények,
- karbantartás és tisztítás,
- végfelhasználás beleértve a szerkezeti elemek cseréjét is,
- használati biztonság.

Sok garanciális/szavatossági probléma megelőzhető, ha az útmutató lépésenként ismerteti a beépítés folyamatát, lépéseit, illetve tartalmazza a beépítés csomóponti rajzát. Tisztázni kell a gombavédőszeres kezelés szükségességét illetve a felületkezelés, felületvédelem, nem utolsósorban a rendeltetészerű használat, a különleges funkciók (pl. résszellőző állás, többpontos záródás) használatának módját.

A szavatosságra vonatkozóan a 11/1985. (IV.22.) ÉVM-IPM-KM-MÉM-NkM együttes rendelet [6] szerinti tájékoztatást kell adni.

Első sorban a gyártó érdeke, hogy rögzítse a szavatosság vállalást kizáró okokat, ezek lehetnek a nem megfelelő beépítés, a felületkezelés elmulasztásából eredő meghibásodások vagy a vásárlást követően keletkezett külső mechanikai, szállítási vagy raktározási hibából eredő sérülések.

SZAVATOSSÁGI FOGALMAK

Az előző bekezdések után magyarázatot érdemel néhány fogalom, melynek tartalmát a gyártók is sokszor összekeverik.

- **Termék szavatosság**
Lényege, hogy a gyártó szavatolja, hogy az előírt időn belül, rendeltetészerű használat mellett nem jelenik meg a terméken rejtett gyártási vagy anyaghibára visszavezethető meghibásodás. Vita esetén a vásárlónak kell bizonyítani, hogy rendeltetészerű használat mellett keletkezett a hiba.

- **Kellékszavatosság**
A kellékek a termékhez jogszabályban vagy szabványban előírt dokumentumok, amelyeket kötelezően át kell adni a vásárlónak. (használati útmutató, szállítói meg-

felelőségi vagy EK megfelelőségi nyilatkozat és CE címke) Bizonyítási teher a gyártónál van. A gyártónak kell bizonyítani, hogy a tartalma megfelel az előírásoknak és átadta a vevőnek.

- **Garancia = jótállás**

A szavatosságnál nagyobb felelősség vállalás, az öt év első hat hónapjában a gyártónak kell bizonyítani, hogy a termék anyag vagy gyártási hibáktól mentes volt a hiba keletkezésének időpontjában, még akkor is, ha nem vállalt külön garanciát a termékére.

Külön garancia vállalás esetén rögzíteni kell a gyártónak, hogy az mennyi időre, mire vonatkozik – elterjedt az 1 éves garancia vállalása, – és a vállalási feltételeket is közölni kell írásban.

Zámbó László
igazságügyi szakértő
zambo.laszlo01@gmail.com

Papp Imre
vizsgáló mérnök – ÉMI Nonprofit Kft.
nyílászáró szakértő (MMK-01-4917)
ipapp@emi.hu

További információk /Irodalomjegyzék/:

- [1] 89/106/EGK Építési Termék Irányelv (CPD)
- [2] Guidance Paper D-D. Irányadó irat (a 89/106/EGK Építési Termék Irányelvre vonatkozólag) AZ ÉPÍTÉSI TERMÉK IRÁNYELV SZERINTI CE JELÖLÉS
- [3] 1999/93/EK Európai Közösségek Bizottsága határozata (1999. január 25.)
- [4] 1997. évi LXXVIII. törvény[RTF bookmark start: pr2][RTF bookmark end: pr2] az épített környezet alakításáról és védelméről – Építési Törvény (ÉTV)
- [5] 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól
- [6] 11/1985. (IV.22.) ÉVM-IPM-KM-MÉM-NkM együttes rendelet egyes épületszerkezetek és azok létrehozásánál felhasználásra kerülő termékek kötelező alkalmazására idejéről
- [7] MSZ EN 14351-1:2006 „Ablakok és ajtók. Termékszabvány, teljesítőképességi jellemzők. 1. rész: Tűzálló és/vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók.”
- [8] EN 14351-1:2006+A1:2010:E „Ablakok és ajtók. Termékszabvány, teljesítőképességi jellemzők. 1. rész: Tűzálló és/vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók.”
/Kiegészített szabvány angol változat/